

REFERAT Psykiatri- og socialudvalget d. 09-06-2021

Mødedato Onsdag d. 09. juni 2021 kl. 13:30

Mødested Konference 1 og 2, stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Foretræde ved Sussie Bahn # (13.30-13.45).....	3
Orientering om status på den nationale evaluering af socialområdet #.....	4
Orientering om status på Socialområdet 2020 og Socialområdets årsplan for 2021 #.....	6
Orientering om samarbejdet med pårørende på Socialområdet #.....	8
Orientering om opsamling af erfaringer med psykiatribyggerier #.....	9
Regionspsykiatrien Horsens: Nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit.....	11
Godkendelse af strategi for sundheds- og psykiatrhuse.....	14
Udkast til udtalelse til ministeren om Rigsrevisionens beretning om retspsykiatriske patienters forløb.....	16
Orientering om flaskehalse i forhold til retspsykiatrien #.....	17
Orientering om arbejdet med anbefalinger vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettede.....	18
Orientering om årsresultatet for LUP 2020 og nye månedlige LUP-målinger.....	20
Status på målbilledet for sundhedsområdet.....	23
Status på målbilledet for socialområdet.....	26
Løbende orientering om diverse emner i forbindelse med COVID-19 #.....	28
Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #.....	29
Gensidig orientering #.....	30

Punkt 1: Foretræde ved Sussie Bahn # (13.30-13.45)

1-00-1-21

Sagsfremstilling

Sussie Bahn har anmodet om foretræde for psykiatri- og socialudvalget med henblik på at præsentere en række synspunkter på psykiatriens udvikling.

Sussie Bahn anfører blandt andet i sin henvendelse om foretrædet, at hun gerne vil dele sine personlige oplevelser og erfaringer med de ansvarshavende for området.

Og at hun gerne vil komme med hendes bud på, hvordan vi kan ramme en psykiatri i verdensklasse. Ud fra et patient perspektiv.

Ifølge proceduren for foretræde afsættes der max. 15 minutter til, at borgeren fremlægger sine synspunkter, og at politikerne stiller uddybende spørgsmål og dermed åbner op for dialog.

Der er vedlagt et oplæg fra Sussie Bahn til foretrædet.

Beslutning

Sussie Bahn havde foretræde for Psykiatri- og socialudvalget, hvor hun præsenterede et oplæg til, hvordan man i fællesskab kan blive bedre til at hjælpe personer med psykisk sygdom videre til et bedre liv – gerne helt uden psykisk sygdom.

Sussie Bahn redegjorde desuden for en række ideer til, hvordan man kan erstatte medicin med andre behandlingsformer i forhold til borgere med psykisk sygdom.

Endelig opfordrede Sussie Bahn til, at man i psykiatrien i højere grad skal udnytte den viden og erfaring, borgere med psykisk sygdom har, til at forbedre psykiatrien.

Der var en dialog mellem Sussie Bahn og psykiatri- og socialudvalget, hvor udvalget spurgte ind til Sussie Bahns oplæg.

Bilag

Oplæg fra Sussie Bahn

Punkt 2: Orientering om status på den nationale evaluering af socialområdet

1-00-1-21

Resume

Der gives på mødet en status på den nationale evaluering af det specialiserede socialområde.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om den nationale evaluering af det specialiserede socialområde tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regeringen har medio 2020 iværksat den bebudede nationale evaluering af det specialiserede socialområde i Danmark. Evalueringen vil ifølge kommissoriet komme til at danne grundlag for "at nå frem til en national specialeplanlægning" samt andre konkrete forslag til sikring af specialisering og kvalitet på det specialiserede socialområde.

Evalueringen tager afsæt i regeringens aftale om finansloven for 2020 med Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet om at iværksætte "en evaluering af den nuværende planlægning og organisering af handicapområdet med henblik på at styrke indsatsen, den nationale vidensdeling og sikre den mest hensigtsmæssige opgavefordeling mellem kommuner og regioner". Kommissoriet for arbejdet er vedlagt.

Evalueringen gennemføres i følgende tre spor:

Spor 1: Gennemførelse af en national afdækning af det specialiserede område
Afdækningen omfatter:

- En kortlægning af tilbuddene på det specialiserede område, herunder tilbud pr. region/kommune og til konkrete målgrupper samt tilbuddenes normering, kompetencer, ejer- og driftsforhold
- Målgrupperne for tilbud på det specialiserede socialområde, herunder udviklingen i antallet af personer i sociale tilbud de senere år
- Den strukturelle opbygning af det specialiserede socialområde, herunder kommunernes visitation, valg og finansiering af tilbud, opgavefordeling mellem kommuner og regioner og mekanismer for sikring af specialisering (NATKO - Den Nationale Koordinationsstruktur, VISO, rammeaftaler)

Kortlægningen gennemføres på grundlag af eksisterende data og afsluttes efter planen medio 2021.

Spor 2: Model for beskrivelse af specialiseringsniveauer med henblik på specialeplanlægning

Der skal tilvejebringes en model for, hvordan vurderingen af en indsats eller et tilbuds specialisering kan omsættes til konkret specialeplanlægning. Modellen skal bl.a.:

- Definere specialiseringsniveauerne i indsatserne til den enkelte målgruppe
- Fastlægge kravene til tilbud på et bestemt specialiseringsniveau
- Identificere de tilbud, som kan levere den relevante indsats i dag
- Anvendes fremadrettet i en løbende monitorering af udviklingen i tilbud og specialiseringsniveau

Denne del af evalueringen forventes ligeledes afsluttet medio 2021.

Spor 3: Fremadrettede initiativer, som understøtter specialisering og kvalitet

Ifølge kommissoriet udarbejdes der løbende løsningsforslag, som skal drøftes med de politiske partier i 2021.

Vicedirektør Camilla Hersom, Danske Regioner, vil på mødet give en nærmere orientering om den igangværende evaluering og den aktuelle status.

Til baggrundsorientering er Danske Regioners positionspapir "Klart regionalt ansvar på Socialområdet" vedlagt.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om den nationale evaluering af det specialiserede socialområde til efterretning.

Bilag

Kommissorium. Evaluering af det specialiserede socialområde

Klart regionalt ansvar fra Danske Regioner

Punkt 3: Orientering om status på Socialområdet 2020 og Socialområdets årsplan for 2021

1-30-73-66-20

Resume

Regionsrådet godkendte på mødet den 27. januar 2021 en ny struktur for afrapporteringer fra Psykiatrien og Socialområdet til det politiske system. I henhold til den nye afrapporteringsstruktur vil Socialområdet fremlægge en årlig status for 2020 samt orientere om aktuel status på en række igangsatte eller planlagte initiativer for 2021, herunder status på arbejdet med årsplan 2021 og arbejdet med udviklingsplanen for Socialområdet.

Direktionen indstiller,

- at orientering om status for 2020 og arbejdet med årsplan 2021 samt øvrige initiativer på Socialområdet i 2021 tages til efterretning, og
- at psykiatri- og socialudvalget drøfter, om der er særlige temaer og projekter, som udvalget ønsker at følge særligt tæt i det kommende år.

Sagsfremstilling

Regionsrådet godkendte på mødet den 27. januar 2021 en ny struktur for afrapporteringer fra Psykiatrien og Socialområdet til psykiatri- og socialudvalget og det øvrige politiske system. I henhold til den nye afrapporteringsstruktur vil Socialområdet fremlægge en årlig status på det foregående år og præsentere årsplanerne for det kommende år.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche og vicedirektør Carsten Wulff, Socialområdet i Region Midtjylland, vil på mødet give en status på arbejdet med den nye organisering på socialområdet, udviklingsplanen for socialområdet, arbejdet med årsplan 2021 og øvrige initiativer i 2021. Den vedlagte status for 2020 og det mundtlige oplæg vil danne grundlag for en efterfølgende politisk drøftelse, herunder om temaer, som psykiatri- og socialudvalget ønsker at følge særligt tæt i det kommende år.

Status på 2020

I marts 2020 blev Socialområdet i Region Midtjylland som det øvrige samfund ramt af Covid-19-pandemien. Aktiviteterne på socialområdet blev indledningsvist ramt af neddrøsing eller helt nedlukning.

Covid-19-situationen i 2020 har derfor haft stor indvirkning på dagligdagen for både borgere og medarbejdere på socialområdet. Der har henover året været arbejdet hårdt med tilpasning af de nye sundhedsfaglige rammer og i de normale strukturer omkring borgerne, og en række aktiviteter og ydelser er blevet leveret i tillempet form og/eller på nye måder på socialområdet. Det har dog også været en anledning til at afprøve og få gode erfaringer med nye virtuelle løsninger til både borgerne og medarbejdere på socialområdet.

Både centralt og lokalt på socialområdet har Covid-19 været en stor opgave i forhold til at sikre udbredelse og efterlevelse af de forskellige sundhedsfaglige retningslinjer indenfor Covid-19-håndtering og -smitteopsporing. Derudover kan der nævnes store opgaver med planlægning og implementering af tilbud om systematisk test til medarbejderne på socialområdet og planlægning i forhold til vaccinationsprogrammet til borgere og medarbejdere op til årsskiftet. Covid-19-opgaverne har haft stor indvirkning på ressourcerne til øvrige opgaver og udviklingsprojekter på socialområdet. Der er derfor foretaget en skarp omprioritering med fokus på at sikre borgere og medarbejdere imod øget smitterisiko, hvorfor en række planlagte udviklingsprojekter og opgaver i 2020 er blevet aflyst eller udskudt til 2021.

Ny organisering på Socialområdet

Regionsrådet godkendte på møde den 24. juni 2020 en opdeling af driftsområdet Psykiatri og Social i to selvstændige driftsområder med hver sin ledelse med virkning fra den 1. juli 2020, og den 23. september 2020 godkendte regionsrådet den endelige Ledelsesmodel og sundhedsfaglig organisering i Socialområdet i Region Midtjylland. Den nye vicedirektør i Socialområdet er tiltrådt den 1. april 2021.

Godkendelse af Rammaaftale 2021-22

Den 28. oktober 2020 godkendte regionsrådet Rammaaftale 2021-22 om samarbejdet på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Rammaaftalen er udarbejdet i en dialog mellem de 19 kommuner og Region Midtjylland. I Rammaaftale 2021-22 sætter kommunerne og regionen fokus på arbejdet indenfor to fælles udviklingsområder: 1) Den nære psykiatri og 2) Borgere med komplekse udfordringer.

Den nationale evaluering af det specialiserede socialområde

I 2020 har Socialområdet fortsat samarbejdet med Socialstyrelsen blandt andet i forhold til National afdækning af det specialiserede socialområde og Model for beskrivelse af specialiseringsniveauer med henblik på specialeplanlægning. Med den foreliggende tidsplan vil trådene fra arbejdet i 2020 og 2021 blive samlet medio 2021. Her vil der foreligge analyser, der beskriver udfordringerne på det specialiserede socialområde, og der vil på baggrund af den gennemførte testundersøgelse kunne foretages en vurdering af, om – eller i hvilket omfang – Socialstyrelsens model for beskrivelse af specialiseringsniveauer vil kunne anvendes som grundlag for specialeplanlægning. Efter tidsplanen vil Social- og Ældreministeriet i efteråret 2021 komme med et forslag om "Fremadrettede initiativer, som understøtter specialisering og kvalitet" samt udarbejde konkrete forslag, som social- og ældreministeren vil drøfte med de politiske partier.

Byggeprojekter og investeringsplan 2020

Socialområdets anlægsramme til udvikling af sociale tilbud er på 50 mio. kr. I henhold til kapacitetsstrategi for området afsættes beløb til større udviklingsprojekter, til mere akutte kapacitetstilpasninger samt til erstatningsbyggerier. Derudover er der en anlægsramme til løbende renovering og forbedring af bygningsmassen. I 2019-2020 er følgende større projekter i gangsat eller under opførelse:

- Udvidelse af Sønderparken og nyt produktionskøkken, Hornsyld/Horsens Kommune (Specialområde Socialpsykiatri Voksne).
- Etablering af Multihal i Glesborg/Norddjurs Kommune (Specialområde Dømtede og Kriminalitetstruede).
- Udvidelse af Neurorehabilitering Tagdækkervej, Hammel/Favrskov Kommune (Specialområde Hjerneskade).
- Erstatningsbyggeri for tidligere Højskolebakken Skals og Thorning i Hinge/Silkeborg Kommune – AT Home boliger (Specialområde Autisme).
- Udvidelse af Sct. Mikkel/Viborg Kommune (Specialområde Socialpsykiatri Voksne).

I investeringsplan for socialområdet 2021-2031 arbejdes der med følgende større byggeprojekter med henblik på en politisk beslutningsproces: Nyt døgntilbud med 24 pladser i Ry/Skanderborg Kommune (Specialområde Hjerneskade), Helhedsplan for Fogedvænget/Hedensted Kommune (Specialområde Børn og Unge) og nyt døgntilbud med 16 pladser eventuelt i Vestjylland (Specialområde Udviklingshæmning og ADHD). Investeringsplanen for socialområdet indgår som bilag i vedlagte Status fra Socialområdet for 2020.

Årsplan 2020 og 2021

Som nævnt har Covid-19-situationen ramt række af planlagte projekter og udviklingsarbejde på socialområdet i 2020. Dette har i høj grad været gældende for arbejdet med de seks indsatsområder i årsplanen for 2020 i de enkelte årsplansteams. Det har både ramt de tværgående handlinger på tværs af socialområdet og de lokale handlinger ude i de enkelte specialområder. Det er derfor besluttet, at indsatsområderne fortsættes i 2021. Det drejer sig om følgende indsatsområder: Sundhed på Socialområdet, magtanvendelse, datainformeret ledelse, kompetenceudvikling og rekruttering, god ledelse og styring samt sammenhængende indsatser/samarbejde på tværs.

I vedlagte Status fra Socialområdet for 2020 er de tværgående handlinger inden for hvert indsatsområde beskrevet nærmere.

Beslutning

Socialdirektør Ann-Britt Wetche og vicedirektør Carsten Wulff Hansen orienterede om status på Socialområdet i Region Midtjylland, herunder om implementeringen af den nye organisering af Socialområdet som et selvstændigt driftsområde.

Der blev endvidere orienteret om de større indsatsområder, som området arbejder med i 2021. Det drejer sig blandt andet om et styrket fokus på sundhedsindsatsen, udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse samt en højere prioritering af og systematik i samarbejde og inddragelse af borgerne og deres pårørende.

Der blev endvidere orienteret om det igangværende arbejde med en udviklingsplan for Socialområdet i Region Midtjylland. Arbejdet med at definere og sikre specialiseringen i de otte specialområder samt på opbygning af et videns- og kompetencecenter vil være væsentlige elementer i planen.

Psykiatri- og socialudvalget tog orientering om status for 2020 og arbejdet med årsplan 2021 samt øvrige initiativer på Socialområdet i 2021 til efterretning.

Psykiatri- og socialudvalget tilkendegav, at man i det kommende år gerne særligt vil følge sundhedsindsatsen i Socialområdet i Region Midtjylland, arbejdet med at definere og sikre specialiseringen af tilbuddene i specialområderne, etableringen af et viden- og kompetencecenter, rekrutterings- og fastholdelsesproblematikkerne på socialområdet samt den styrkede fokus på borger- og pårørendeperspektivet.

Bilag

Status fra Socialområdet for 2020

Punkt 4: Orientering om samarbejdet med pårørende på Socialområdet #

1-40-73-80-20

Resume

Der orienteres om samarbejdet med pårørende i socialområdet i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om samarbejdet med pårørende i Socialområdet i Region Midtjylland tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget får en orientering om pårørendesamarbejdet i Socialområdet i Region Midtjylland.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche vil indledningsvist orientere om, hvordan Socialområdet i Region Midtjylland har stort fokus på inddragelse af og samarbejde med pårørende til de børn, unge og voksne, der er på regionens sociale tilbud.

Der vil i oplægget blandt andet være fokus på

- Socialområdets målsætning med pårørendesamarbejdet.
- Hvad de pårørende siger, Socialområdet er gode til.
- Udfordringer og dilemmaer i forhold til pårørendesamarbejdet.
- Kommende fokus og initiativer i forhold til pårørendesamarbejdet på Socialområdet.
- Mulige indikatorer til målbilledet om pårørendetilfredshed/-samarbejde.
- Hvordan kan det politiske niveau bidrage til at udvikle pårørendesamarbejdet på Socialområdet i Region Midtjylland?

Der er med afsæt i oplægget en efterfølgende drøftelse i psykiatri- og socialudvalget om pårørendesamarbejdet i Socialområdet i Region Midtjylland.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om samarbejdet med pårørende i Socialområdet i Region Midtjylland til efterretning.

Punkt 5: Orientering om opsamling af erfaringer med psykiatribyggerier

1-00-1-21

Resume

Der orienteres på mødet om, hvordan erfaringer fra tidligere nyere psykiatribyggerier opsamles og bringes ind i processen omkring nye psykiatribyggerier i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om, hvordan erfaringer fra psykiatribyggerier anvendes i forbindelse med nye psykiatribyggerier i Region Midtjylland, tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget aftalte på mødet den 13. januar 2021, at der på et kommende møde skulle være en orientering om, hvordan erfaringerne fra tidligere psykiatribyggerier bringes ind i de nye psykiatribyggerier i Region Midtjylland. Den kommer Tina Ebler, direktør for Psykiatrien i Region Midtjylland, og giver på mødet.

Opsamling af erfaringer med psykiatribyggerier

Psykiatrien i Region Midtjylland flyttede ind i nye bygninger i Skejby for to og et halvt år siden og forventer at tage de nyopførte bygninger i Gødstrup i brug i efteråret 2021. Under arbejdet med planlægning og projektering af disse byggerier er der opsamlet betydelig viden om både bygningernes udformning og processerne i forbindelse med projekteringen af bygninger. Derudover har både personale og patienter gjort sig erfaringer med, hvordan bygningerne i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien i Skejby fungerer i praksis.

Det er ikke nyt, at der løbende samles erfaringer med de bygningsmæssige rammers fordele og ulemper både set i forhold til udviklingen i de psykiatriske specialer og psykiatriens drift i almindelighed. Det har over årene ført til løbende moderniseringer og ændringer af Psykiatriens bygninger, men nybyggerierne har sat mere fokus på, at erfaringerne skal opsamles og anvendes.

Der er nu en særlig mulighed for at få fastholdt og systematiseret læring og erfaringer i Psykiatrien i Region Midtjylland og benytte det som input til forberedelsen af kommende nye byggerier, som skal projekteres og opføres i de kommende år. Af eksempler på erfaringer og læringspunkter fra eksisterende psykiatribyggerier i regionen kan nævnes:

- Der er store synergieffekter forbundet med at placere behandlingen af psykiatriske og somatiske lidelser i bygninger, der ligger tæt på hinanden. De korte fysiske afstande styrker blandt andet mulighederne for at samarbejde om behandlingen af patienterne med henblik på at nedbringe den ulighed i sundhed, der har medført en markant overdødelighed blandt mennesker med svær psykisk sygdom. Den fysiske nærhed mellem psykiatri og somatik gør sig gældende i regionspsykiatrierne, og blev også sikret på Aarhus Universitetshospital/Aarhus Universitetshospital Psykiatrien ved flytningen af de psykiatriske afdelinger fra Risskov til Skejby.
- Der er gode erfaringer med at etablere sengeafsnit i terrænniveau, hvor patienterne har let adgang til udeområder med lys, luft og aktivitetsmuligheder. Let adgang giver større anvendelse af udeområderne, og patienterne bliver mere aktive og trives bedre. Udfordringen med sengeafsnit i terrænniveau er dog at undgå indkig til sengestuerne udefra. Dette har der været fokus på i eksisterende byggerier, og det vil fortsat være et fokuspunkt i kommende anlægsprojekter.
- Der er gode erfaringer fra blandt andet Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og Gødstrup med, at bygningsmassen udgør rammerne om sengeafsnitenes sikrede uderum. Ved at lade bygningerne ramme uderummene ind, kan hegn undgås, da hegn har en stigmatiserende effekt på patienterne. Af sikringsmæssige hensyn skal mure, der omkranser uderum, være mindst fem meter høje. Højden på de omkransende mure og størrelsen på uderummet er dog et opmærksomhedspunkt, da begge dele har betydning for lysindfaldet og den samlede mængde af sollys i det enkelte uderum.

Psykiatrien i Region Midtjylland arbejder aktuelt med planlægning af en evaluering af Aarhus Universitetshospital Psykiatriens bygninger i Skejby, hvor der nedsættes et antal evalueringsgrupper med repræsentation af klinikere fra de forskellige afdelinger, medarbejdere fra driftsafdelingen samt patienter og pårørende. Evalueringen igangsættes i de kommende måneder og vil have fokus på at evaluere på bygninger og rum i relation til arbejdsgange, arbejdsprocesser og patientaktiviteter. Resultatet af evalueringen skal efter planen være et input i den planlægning, der skal gå forud for projekteringen af et nyt retspsykiatrisk sengeafsnit i Skejby og Ny Psykiatri Viborg. En tilsvarende evaluering vil blive gennemført i Gødstrup, når bygningerne er taget i brug, og der er tilvejebragt erfaringer fra dette byggeris anvendelse i det daglige.

Det planlægges desuden at gennemføre en systematisk erfaringsopsamling vedrørende de eksisterende bygninger i Søndersøparken i Viborg med inddragelse af repræsentanter fra personale i kliniske afdelinger, patienter samt personale, der varetager servicefunktioner og bygningsdrift. En del af den indledende planlægning af Ny Psykiatri i Viborg vil bestå i, at erfaringer med de nuværende bygninger bliver beskrevet og kan anvendes som referencer, når de nye bygninger skal projekteres. Evalueringsarbejdet i Viborg påbegyndes, når evalueringen i Skejby er gennemført, så man kan bruge erfaringerne derfra i planlægningen af evalueringsprocessen.

Som nævnt opsamles der løbende erfaringer med Psykiatriens bygninger og byggerier, og disse erfaringer indgår, når der skal projekteres nyt i Psykiatrien. Et eksempel herpå er de gennemgange af nybyggerierne, der gennemføres, inden de tages i brug.

Inden indflytningen i nye bygninger gennemgås bygningerne systematisk med det overordnede formål at afklare, om der kan drives psykiatri i bygningen. Disse gennemgange benævnes kliniske gennemgange. Det er udvalgte klinikere og arbejdsmiljørepræsentanter m.fl., der deltager i gennemgangene. I de konkrete bygningsgennemgange undersøges, om de bygningsmæssige løsninger er udført, som de er projekteret, og om resultatet stemmer overens med de forudsætninger, der ligger til grund for valget af løsningerne. Overordnet set giver det en konkret opmærksomhed på de valgte løsninger sammenholdt med de processer og funktioner, der skal udføres i psykiatriens bygninger. Dette indgår som erfaringer, der tages med videre i planlægningen af nye byggerier.

Psykiatriens anlægsteam indgår desuden i relevante netværksgrupper, der udveksler erfaringer specifikt i forhold til planlægning og projektering af psykiatribyggeri. Netværkene giver mulighed for at udveksle erfaringer med de andre regioners byggeorganisationer og sammenligne egne og andre regioners løsninger.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om, hvordan erfaringer fra psykiatribyggerier anvendes i forbindelse med nye psykiatribyggerier i Region Midtjylland, til efterretning.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 6: Regionspsykiatrien Horsens: Nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit

1-31-72-43-21

Resume

Der gives en status på arbejdet med etablering af nyt sengeafsnit i Regionspsykiatrien Horsens. Der er konstateret en fordyrelse af projektet, og som følge heraf har administrationen afsøgt en række alternative placeringer af et nyt sengeafsnit i Psykiatrien i Region Midtjylland. Det indstilles på den baggrund fortsat, at projektet i Regionspsykiatrien Horsens søges kvalificeret og indarbejdet i den kommende Investeringsplan.

Direktionen indstiller,

- at status for etablering af nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit ved Regionspsykiatrien Horsens tages til efterretning,
- at det godkendes, at projektet med til- og ombygning i Regionspsykiatrien Horsens kvalificeres, og
- at de forventede merudgifter søges indarbejdet i Budget 2022 og den kommende Investeringsplan.

Sagsfremstilling

Regionsrådet besluttede på mødet den 27. november 2019, at der skal etableres et nyt almenpsykiatrisk afsnit med 12 sengepladser i Regionspsykiatrien Horsens. Der er i forbindelse med planlægningen af projektet konstateret en fordyrelse af projektet. Administrationen har derfor afsøgt en række alternative placeringer af et nyt sengeafsnit i Psykiatrien i Region Midtjylland, men det indstilles fortsat, at projektet søges kvalificeret og indarbejdet i den kommende Investeringsplan.

Som regionsrådet blev orienteret om den 27. maj 2020, er der behov for at bygge en etage oven på en del af den eksisterende bygning; et område som i dag rummer ambulatoriefunktioner. Denne del af den eksisterende bygning er oprindeligt indrettet som sengeafsnit. Det vurderes, at det både funktionelt og økonomisk er den bedste løsning at flytte ambulatoriefunktionerne op i den planlagte nye overetage og i stedet tilbageføre og renovere stueetagen til at kunne rumme den nye sengeafdeling. På den måde kan der sikres niveaufri adgang til skærmede udearealer fra sengeafsnittet, gode logistiske sammenhænge i bygningen samt mulighed for at indrette tidssvarende ambulatoriefunktioner i et nybyggeri.

Der har siden maj 2020 været arbejdet med projektet. Blandt andet er mulighederne for tilbygning og ombygning blevet afsøgt, og der har samtidig været dialog med relevant klinisk og teknisk personale. På baggrund af afsøgningen af mulighederne for tilbygning og ombygning vurderes det, at der i Regionspsykiatrien Horsens er mulighed for at udvide med yderligere to sengepladser. Det har endvidere vist sig, at der er en række afledte delprojekter, som vurderes nødvendige at få med i det endelige projekt, hvilket samlet set betyder en fordyrelse. Desuden er genhusningsudgifterne dyrere end oprindeligt budgetteret.

De primære årsager til det øgede budget er:

- Revurdering af entrepriseomkostninger, som skyldes dels generel prisudvikling i markedet, herunder stigende priser på bl.a. træ, glas og stål, dels revurdering af omfanget af nødvendige tiltag ved byggeriet.
- Det var tidligere forudsat, at ECT-behandlingen (Elektrochokbehandling) kunne blive i den nuværende placering. Dette er ikke muligt, da støjgener fra byggeriet vil forhindre behandlingen.
- Der er indhentet tilbud på genhusning, og udgifterne hertil er højere end forudsat.

Samlet vurderes det, at projektet vil koste ca. 41,2 mio. kr. Det var tidligere forventet, at det ville koste 20-30 mio. kr. Der er på nuværende tidspunkt prioriteret 25,0 mio. kr. til etablering af sengeafsnittet i Investeringsplanen.

Det forventes, at projektet kan gennemføres på ca. 2,5 år, fra det igangsættes, til sengeafsnittet kan ibrugtages.

På baggrund af udgiftsstigningen har administrationen afsøgt alternative scenarier, som beskrives kort herunder.

Alternative scenarier

Udvidelse i somatikken i Horsens

I dag anvender somatikken i Horsens en del af den bygning, der rummer Regionspsykiatrien Horsens. Ved at bygge nyt til somatikken, kan somatikken fraflytte psykiatriens bygning, hvorefter de ledige lokaler kan indgå i en rokade i psykiatrien, så sengepladserne kan etableres uden yderligere tilbygning i psykiatrien.

Det vurderes, at projektet i sin helhed kan gennemføres på ca. fire år fra igangsættelse. De psykiatriske sengepladser vil dog kunne være etableret ca. 1,5 år fra igangsættelse.

Det vurderes, at dette scenarie vil koste 65,5 mio. kr., heraf 36,9 mio. kr. til projektet i somatikken og 28,7 mio. kr. til projektet i psykiatrien.

Administrationen vurderer, at den øgede udgift på ca. 40 mio. kr. i forhold til de 25 mio. kr., der er afsat i Investeringsplanen, ikke er realistisk at prioritere for nuværende. Der ses i Investeringsplanen ind i en række øvrige projekter/områder, som det vurderes nødvendigt at prioritere midler til. Det er blandt andet understøttelse af regionens bæredygtighedsstrategi, bygnings-syn og understøttelse af it i forbindelse med transformationen af sundhedsvæsenet.

Udvidelse i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien

Regionsrådet besluttede den 25. november 2020, at der etableres et nyt retspsykiatrisk sengeafsnit, et areal til kontorarbejdspladser og et disponibelt areal i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. Regionsrådet besluttede samtidig, at der skulle træffes politisk beslutning om anvendelsen af det disponible areal i 2. kvartal 2021. Dette er som følge af nedenstående sonderinger udsendt til 3. kvartal 2021.

Administrationen har undersøgt mulighederne for at udvide dette projekt med et almenpsykiatrisk sengeafsnit på 16 senge. Den foreløbige vurdering er, at sengeafsnittet af hensyn til patienternes mulighed for at komme ud bør placeres i stueetagen. Derudover vurderes det nødvendigt at etablere to separate gårdrum, da de retspsykiatriske patienter og de almenpsykiatriske patienter behøver to meget forskellige gårdrum. Dermed vil der blive behov for at inddrage en væsentligt større del af parkeringsarealet.

Det estimeres, at det vil koste ca. 70 mio. kr. at udvide projektet i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien med et ekstra sengeafsnit med 16 senge, hvilket er en ekstraudgift på ca. 45 mio. kr. i forhold til det, der er afsat i Investeringsplanen. Der vil dog være tale om et OPP-projekt, der finansieres af driftsmidler.

Et projekt i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien vil ikke umiddelbart løse de kapacitetsmæssige udfordringer i Regionspsykiatrien Horsens, da hospitalerne har hvert sit optageområde, der følger somatikens optageområder. Hvis patienter fra Regionshospitalet Horsens i større omfang skal indlægges i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien, er der en risiko for u hensigtsmæssige patientforløb, fordi samarbejdet på tværs kompliceres - det gælder både samarbejdet mellem psykiatri og somatik, når optageområderne brydes, det gælder på tværs af sektorer, hvor der skal samarbejdes med flere kommuner og praktiserende læger, og det gælder internt i psykiatrien, hvor der i givet fald skal være et tæt samarbejde mellem sengeafsnittene i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien og de ambulante indsatser i Regionspsykiatrien Horsens.

Det planlagte projekt i Aarhus Universitetshospital Psykiatrien forventes at stå klar til indflytning ultimo 2024.

Udvidelse i Regionspsykiatrien Midt, Viborg

Region Midtjylland står over for at skulle bygge en ny psykiatri i Søndersøparken i Viborg. Regionspsykiatrien Midt, Viborg var oprindeligt i spil i forhold til det nye almenpsykiatriske sengeafsnit, da der med Budget 2019 blev afsat midler til etablering af et nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit. Psykiatri- og socialudvalget besluttede imidlertid på mødet den 11. september 2019 ikke at anbefale dette scenarie. Baggrunden var bl.a. det begrænsede demografiske pres på Regionspsykiatrien Midt, Viborg.

Endvidere vurderes det, at etableringen af yderligere et sengeafsnit i Ny Psykiatri i Viborg vil medføre, at byggeriet fylder for meget på grunden i forhold til den plads, der er til rådighed.

Byggeriet af Ny Psykiatri i Viborg forventes at stå klar til indflytning medio 2027.

Administrationens vurdering

Det er fortsat administrationens anbefaling, at det nye sengeafsnit i Psykiatrien i Region Midtjylland skal etableres i Regionspsykiatrien Horsens via til- og ombygning af den eksisterende psykiatri, herunder med byggeri af en ekstra etage ovenpå den eksisterende bygning.

Regionspsykiatrien Horsens er således allerede presset på kapaciteten og har eksempelvis indgået en aftale med Aarhus Universitetshospital Psykiatrien om, at to pladser i Skejby er reserveret til patienter fra Regionspsykiatrien Horsens' optageområde, indtil det nye sengeafsnit står klar. Der forventes et øget pres i kraft af den demografiske udvikling i de kommende år i Horsens-området. Etableringen af et nyt sengeafsnit i Regionspsykiatrien Horsens, som besluttet i november 2019, er således en vigtig brik i arbejdet med robustgørelsen af Psykiatrien i Region Midtjylland.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at status for etablering af nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit ved Regionspsykiatrien Horsens tages til efterretning,

at det godkendes, at projektet med til- og ombygning i Regionspsykiatrien Horsens kvalificeres, og

at de forventede merudgifter søges indarbejdet i Budget 2022 og den kommende Investeringsplan.

Psykiatri- og socialudvalget noterede sig, at der er lagt op til, at antallet af sengepladser i det nye afsnit i Regionspsykiatrien Horsens kan udvides fra 12 til 14 pladser. Psykiatri- og socialudvalget tilkendegav samtidig utilfredshed med, at projektet ser ud til at blive væsentligt dyrere end først antaget.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere Politisk Behandling

Regionsrådet besluttede den 27. november 2019, at det nye almenpsykiatriske sengeafsnit med 12 pladser etableres i Regionspsykiatrien Horsens.

Regionsrådet besluttede den 27. maj 2020 at bevilge 0,93 mio. kr. til projektering af projektforslag for et nyt sengeafsnit i Regionspsykiatrien Horsens.

Punkt 7: Godkendelse af strategi for sundheds- og psykiatrhuse

1-30-72-31-19

Resume

Udkast til strategi for sundheds- og psykiatrhuse har været i høring, hvor der er indkommet 22 hørings svar. Hørings svarene har givet anledning til en række ændringer i strategien. Strategien er vedlagt til politisk godkendelse. Der er herudover udarbejdet et administrationsgrundlag med principper for udlejning af lokaler i sundhedshusene, som skal ses i sammenhæng med strategien. Administrationsgrundlaget vedlægges ligeledes til politisk godkendelse.

Direktionen indstiller,

at strategi for sundheds- og psykiatrhuse godkendes, og

at administrationsgrundlag for sundhedshuse godkendes.

Sagsfremstilling

Strategi for sundheds- og psykiatrhuse skal bidrage til at realisere visionen i sundheds- og hospitalsplanen om, at Region Midtjylland vil stå i spidsen for et venligt og imødekommende sundhedsvæsen, der leverer sammenhængende og koordineret somatisk og psykiatrisk behandling og pleje af høj kvalitet, som borgeren kan føle sig tryk ved, og som understøtter geografisk og social lighed i sundhed.

Strategien skal ses som Region Midtjyllands bidrag til den videre udvikling af sundheds- og psykiatrhuse i regionen. Strategien tager afsæt i pejlemærker fra sundheds- og hospitalsplanen om, at udviklingen af sundheds- og psykiatrhuse skal ske i et tæt og forpligtende samarbejde med kommuner, praksisydere, civilsamfund og borgere, med afsæt i den lokale befolknings behov og afstand til hospital, med fokus på at styrke sundheden og forebygge sygdomme samt med fokus på en helhedsorienteret tilgang til patientens pleje og helbredelse. Strategien vil endvidere bygge på de fire visioner i sundhedsaftalen mellem Region Midtjylland, kommunerne og almen praksis:

- Mere lighed i sundhed – socialt og geografisk
- På borgerens præmisser
- Sundhedsløsninger tæt på borgeren
- Mere sundhed for pengene.

Den færdige version af strategi for sundheds- og psykiatrhuse er vedlagt til godkendelse. Derudover er der vedlagt en version, hvor de tilrettede afsnit er markeret med gult.

Om hørings svarene

Der er indkommet i alt 22 hørings svar. Hørings svarene er vedlagt samlet som et bilag. En række hørings svar har givet anledning til at indarbejde forslag til ændringer i teksten (formuleringsændringer, faktuelle rettelser og supplerende/uddybende oplysninger og beskrivelser). Enkelte steder er der tilføjet nye afsnit. Ændrings forslagene er markeret i det reviderede udkast til strategi for sundheds- og psykiatrhuse, der nu fremlægges til politisk godkendelse. Der er herudover vedlagt en oversigt over hørings svarene administrationens bemærkninger, herunder om det har givet anledning til ændringer. Overordnet set har hørings svarene været positivt stemte overfor strategien og har generelt ikke givet anledning til mange ændringer.

Af indholdsmæssige forslag til ændringer, som er imødekommende, kan fremhæves:

- Uddybning af Region Midtjyllands tilgang til psykiatri i sundheds- og psykiatrhuse
- Øget fokus på praktiserende speciallæger, bl.a. i henhold til prioritering af lejere i sundhedshuse
- Udfoldelse af hensynene, der skal vægtes ved nye tilbud/funktioner i det nære.

Tilrettet administrationsgrundlag - principper for udlejning af lokaler i sundhedshuse

Der er som følge af strategien for sundhedshuse og den konkrete prioritering af lejere i sundhedshusene udarbejdet et administrationsgrundlag for udlejning af lokaler i sundhedshusene til godkendelse. Det fremgår af administrationsgrundlaget, hvordan Region Midtjylland vil prioritere lejere i forskellige grupper. Konkret foreslås følgende prioritering:

- Prioriteringsgruppe 1: kommunale sundheds- og socialpsykiatritilbud og almen praktiserende læger
- Prioriteringsgruppe 2: praktiserende speciallæger
- Prioriteringsgruppe 3: andre sundhedspersoner, der virker efter overenskomst indgået med RLTN samt apoteker og relevante patientforeninger.

I tilfælde, hvor det ikke er muligt at udleje til aktører i prioriteringsgruppe 1, 2 eller 3, vil der være en situation med lokaleoverkapacitet. Da kan lokalerne i regionalt ejede sundhedshuse udlejes til:

- Prioriteringsgruppe 4: sundhedspersoner, der arbejder uden for overenskomst, men som tilhører en faggruppe, der har indgået overenskomst med RLTN, samt sundhedspersoner eller leverandører med tæt tilknytning til sundhedsområdet, herunder også tandlæger og diætister.

Rammerne, herunder det lovmæssige, er beskrevet i administrationsgrundlaget, som er vedlagt som bilag.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at Strategi for sundheds- og psykiatrhuse godkendes, og

at administrationsgrundlag for sundhedshuse godkendes.

Psykiatri- og socialudvalget noterer sig tilkendegivelserne fra kommunerne om udvikling af nære sundhedstilbud og psykiatri, idet udvalget er positiv over for en dialog om de kommunale tilkendegivelser.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Strategi for sundheds- og psykiatrhuse

Rettet strategi for sundheds- og psykiatrhuse

Samlede høringssvar

Administrationsgrundlag - principper for udlejning af lokaler i sundhedshuse

Oversigt over høringssvar

Punkt 8: Udkast til udtalelse til ministeren om Rigsrevisionens beretning om retspsykiatriske patienters forløb

1-31-72-43-21

Resume

Rigsrevisionen har gennemført en undersøgelse af retspsykiatriske patienters forløb. Beretningen er afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger. Sundheds- og Ældreministeriet har derfor anmodet om en udtalelse fra regionsrådene til brug for udarbejdelsen af en ministerreddegørelse. Der fremlægges et udkast til udtalelse fra regionsrådet i Region Midtjylland til godkendelse.

Direktionen indstiller,

at udkast til udtalelse til Sundheds- og Ældreministeriet godkendes.

Sagsfremstilling

Rigsrevisionen har siden januar 2020 undersøgt myndighedernes indsats i retspsykiatriske patienters forløb. Baggrunden er, at antallet af retspsykiatriske patienter de sidste 20 år er steget fra 1.445 patienter i 2001 til 4.254 patienter i 2018, mens psykiatrien generelt er udfordret på kapaciteten. Samtidig har en tidligere undersøgelse udarbejdet af Kriminalforsorgen vist, at der var svagheder i de retspsykiatriske patienters forløb, som risikerede at forlænge forløbet.

Regionsrådet blev den 25. marts 2021 orienteret om Rigsrevisionens udkast til beretning.

Beretningen er nu afgivet til Folketinget med Statsrevisorernes bemærkninger. Sundheds- og Ældreministeriet har på den baggrund anmodet om en udtalelse fra regionsrådene til brug for udarbejdelsen af en ministerreddegørelse. Et udkast til udtalelse fra regionsrådet i Region Midtjylland er vedlagt til godkendelse.

I beretningen vurderes psykiatrien samlet set for hele landet og ikke i den enkelte region. Den kritik, der rejses, retter sig derfor mod retspsykiatrien i hele landet. Statsrevisorerne finder, at Justitsministeriets og regionernes arbejde med at sikre, at retspsykiatriske patienter får et sammenhængende forløb, har været utilfredsstillende. Myndighederne har for mange patienters vedkommende ikke overholdt kravene til opstart, behandling og afslutning af retspsykiatriske forløb. Der er således mange retspsykiatriske patienter, som får et for langt, unødigt indgribende og usammenhængende forløb, der kan krænke patientens retssikkerhed. Det medfører risiko for, at effekten af den kriminalpræventive indsats udebliver, og at patienten kan falde tilbage i ny kriminalitet, hvilket strider mod formålet med den idømte foranstaltning.

Statsrevisorerne bemærker, at myndighedernes og kommunernes utilstrækkelige indsats ved afslutningen af forløb for retspsykiatriske patienter gør, at psykiatriens – i forvejen pressede kapacitet – sættes under unødigt pres. Det sker, når stabile og udskrivningsparate retspsykiatriske patienter optager sengepladser i psykiatrien, så andre patienter med behov for indlæggelse må vente.

Udkastet til udtalelse fokuserer i forlængelse heraf på sammenhængende forløb, herunder opstart og afslutning af forløb, den kriminalpræventive indsats samt samarbejdet med kommunerne.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at udkast til udtalelse til Sundheds- og Ældreministeriet godkendes, idet udtalelsen suppleres med en anerkendelse af, at der er områder, hvor Region Midtjylland kan styrke indsatsen i forhold til retspsykiatriske patienters forløb.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Beretning 14 2020 om retspsykiatriske patienters forløb

Udkast - Udtalelse fra regionsrådet i Region Midtjylland

Punkt 9: Orientering om flaskehalse i forhold til retspsykiatrien #

1-31-72-43-21

Resume

Der orienteres om udfordringer med flaskehalse i forhold til retspsykiatrien i Psykiatrien i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om udfordringer med flaskehalse i forhold til retspsykiatrien tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget fik i oktober 2020 en præsentation af Retspsykiatrien i Region Midtjylland og Retspsykiatrisk Afdeling, Aarhus Universitetshospital Psykiatrien. På mødet blev udvalget orienteret om en række flaskehalse, som Psykiatrien oplever i forhold til en hurtig behandling af de retspsykiatriske patienter. Med "flaskehalse" i forhold til retspsykiatriske patienter menes der patienter, som er indlagt unødigt længe på en psykiatrisk afdeling. Dette kan blandt andet skyldes uhensigtsmæssigheder i overgangene fra politiet og retsvæsenet. Udvalget efterspurgte på baggrund af præsentationen en orientering om disse udfordringer.

I det vedlagte notat beskrives forskellige flaskehalse i forhold til retspsykiatrien i Region Midtjylland, som blandt andet opstår i overgangene mellem psykiatrien, politiet og retsvæsenet, herunder retslægerådet og domstolene. I notatet er der redegjort nærmere for, hvor og hvornår flaskehalsene opstår, samt omfanget af forsinkelserne.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om udfordringer med flaskehalse i forhold til retspsykiatrien til efterretning.

Psykiatri- og socialudvalget aftalte samtidig, at problemstillingen med flaskehalse i forhold til retspsykiatrien rejses i Danske Regioner.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Notat om flaskehalse i forhold til retspsykiatriske patienter

Punkt 10: Orientering om arbejdet med anbefalinger vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet mennesker med psykisk sygdom

1-31-72-43-21

Resume

I efteråret 2019 udgav Danske Regioner afrapporteringen fra arbejdsgruppen vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet mennesker med psykisk sygdom. Afrapporteringen omfatter 10 anbefalinger om kriminalitetsforebyggende indsatser. Arbejdet med en del af anbefalingerne afventer den kommende nationale 10-års plan for Psykiatrien, men der orienteres om status på arbejdet med de anbefalinger, der varetages lokalt i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om arbejdet med anbefalinger vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet mennesker med psykisk sygdom tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I efteråret 2019 udgav Danske Regioner afrapporteringen fra arbejdsgruppen vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet mennesker med psykisk sygdom. Afrapporteringen er vedlagt som bilag. Psykiatri- og socialudvalget modtog den 9. oktober 2019 en skriftlig orientering om afrapporteringen.

Det er i regi af Danske Regioner aftalt, at der følges op på nogle af anbefalingerne i de enkelte regioner, mens de resterende anbefalinger afventer den kommende nationale 10-års plan for psykiatrien.

I det følgende gøres kort status på arbejdet med anbefalingerne i Region Midtjylland:

1. En aktør har det fulde ansvar for en patient/borger, indtil ansvaret er fuldt ud overdraget og bekræftet af en anden aktør

Psykiatrien i Region Midtjylland har indgået samarbejdsaftaler med kommuner og kriminalforsorgen i forhold til patienter, som vurderes at udgøre en særlig sikkerhedsrisiko. I henhold til aftalen bliver der etableret tværsektorielle teams omkring den enkelte patient. Derudover er der et formaliseret samarbejde på myndighedsniveau mellem region, kommuner og kriminalforsorgen.

I forhold til overdragelse af patienter mellem regionerne er der i september 2020 indgået nye fællesregionale retningslinjer for håndteringen af dette.

2. Der skal være tilstrækkelig kapacitet i den stationære psykiatri til, at alle patienter med et lægeligt begrundet behov for at blive indlagt, kan blive indlagt

Afventer 10-års planen. I Region Midtjylland planlægges der dog etablering af et nyt almenpsykiatrisk sengeafsnit med 12 senge samt et nyt retspsykiatrisk sengeafsnit med 16 senge.

3. Der skal være tilstrækkelig kapacitet i de sociale indsatser til, at borgere med behov for social støtte hurtigt kan få det mest hensigtsmæssige tilbud for den enkelte

Afventer den nationale 10-års plan for psykiatrien. De sociale indsatser er som udgangspunkt et kommunalt ansvar.

4. Udskrivningsaftaler/koordinationsplaner skal bruges systematisk i det tværsektorielle samarbejde om den enkelte borger

Region Midtjylland besluttede i 2010, at alle retspsykiatriske patienter skal have udarbejdet en udskrivningsaftale eller koordinationsplan ved udskrivelse fra sengeafsnit. Dette udarbejdes på tværs af region, kommuner og kriminalforsorgen. Udskrivningsaftalerne og koordinationsplanerne har vist sig som et meget nyttigt redskab i samarbejdet med både kommunerne og Kriminalforsorgen.

For retspsykiatriske patienter i ambulante forløb i regionen udarbejdes tilsvarende en tværsektoriel samarbejdsplan på tværs af region, kommune og Kriminalforsorgen, der har samme indhold som koordinationsplanen. Det er dog en udfordring, at der mangler en digital platform på tværs af myndighederne, hvor samarbejdet koordineres, og hvor alle parter kan tilgå samme plan.

5. Hvis en patient udebliver fra aftaler i psykiatrien eller har gentagne akutte kontakter med hospitalssektoren, skal der senest ved tredje hændelse ske en lægefaglig vurdering af de fremadrettede indsatser

I Psykiatrien i Region Midtjylland har der særligt i 2021 været fokus på at finde anvendelige redskaber, som kan bruges til at identificere de mest komplekse patienter.

Psykiatrien følger indlæggelsesmønstrene fra kommunale og regionale botilbud med henblik på, at de psykiatriske afdelinger kan gå i dialog med de botilbud, hvorfra mange patienter bliver genindlagt.

6. Patienter skal hurtigere tilbydes et mere individuelt tilpasset tilbud

Psykiatrien i Region Midtjylland har de seneste år arbejdet på at etablere forskellige tilbud med henblik på at skabe mere individuelt tilpassede tilbud.

Herunder kan nævnes:

- Udgående retspsykiatriske teams: Psykiatrien i Region Midtjylland har etableret retspsykiatriske opsøgende teams, som varetager psykiatriske patienter med dom til behandling, hvor der er brug for en særlig indsats. Opgaven varetages af en tværfagligt sammensat personalegruppe bestående af speciallæger i psykiatri, sygeplejersker, socialrådgivere, psykologer, fysioterapeut og sekretærer.
- Bostedsteams: Bostedsteams har til hensigt at styrke samarbejdet mellem psykiatrien og bosteder ved at skabe en relationsopbyggende samarbejdskultur for at sikre bedre og mere velkoordinerede forløb til gavn for bosteder, psykiatrien og den enkelte, svært syge borger. Der er tale om udgående teams.
- FACT teams: Teams, som yder intensiv udgående psykiatrisk behandling til mennesker med svær psykisk sygdom, og som har særlig opmærksomhed på de patienter, som har det dårligst, med henblik på at yde en særlig intensiv indsats til disse.
- Hurtig ambulant tid (HAT): Mulighed for henvisning fra praktiserende læge til hurtig ambulant tid i Psykiatrien med henblik på støtte og vurdering.

7. Bedre adgang til specialiseret psykiatrisk rådgivning om brugen af tvang

For at styrke samarbejdet med Politiet, herunder at give Politiet bedre adgang til specialiseret psykiatrisk rådgivning om brug af tvang, deltager Region Midtjylland i et satspuljeprosjekt om Fælles Udrykningsteams, hvor Politiet og en psykiatrisk sygeplejerske rykker ud sammen. Erfaringen er, at nogle tvangsindlæggelser bliver erstattet af frivillige indlæggelser, mens andre tvangsindlæggelser foregår mere roligt. Erfaringsudvekslingen mellem sygeplejersker og politi har vist sig rigtig gavnlig. Projektet udløber i sommeren 2021, og der er dialog mellem Psykiatrien og Politiet om, hvordan samarbejdet fremadrettet kan foregå.

8. Bedre viden om ansvar for behandling af patienter med dom til behandling

Psykiatrien i Region Midtjylland samarbejder tværasektorielt med Politiet, Anklagemyndigheden, Statsadvokaten og Kriminalforsorgen. Der foregår løbende vidensudveksling imellem samarbejdspartnere for at sikre og styrke det tværasektorielle samarbejde. Vidensdeling kan eksempelvis omhandle, i hvilke sager Psykiatrien i Region Midtjylland anser mentalerklæringer som nødvendige og ikke nødvendige, rådføring i forbindelse med anvendelse af kort mentalerklæring som alternativ til fuld mentalerklæring for at nedbringe ventetid på mentalerklæringer osv.

For bl.a. at øge vidensdelingen mellem de specialiserede retspsykiatriske afsnit og de almenpsykiatriske sengeafsnit arbejdes der i Psykiatrien på en udvidelse af de ambulante udgående teams i retspsykiatrien, så retspsykiatrien i højere grad kan hjælpe almenpsykiatrien, hvis en retspsykiatrisk patient bliver indlagt dér. Hjælpen skal bl.a. ydes i form af undervisning og mulighed for sparring i forhold til udarbejdelse af behandlingsplan mm.

9. Mennesker med svær psykisk sygdom og samtidigt misbrug skal have adgang til et sammenhængende behandlingstilbud

Afventer den nationale 10-års plan for psykiatrien.

10. Regioner og kommuner skal i samarbejde sikre de fornødne tilbud til hjemløse i psykiatrisk behandling

Afventer den nationale 10-års plan for psykiatrien.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om arbejdet med anbefalinger vedrørende kriminalitetsforebyggende indsatser målrettet mennesker med psykisk sygdom til efterretning.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Anbefalinger til kriminalitetsforebyggende indsatser

Punkt 11: Orientering om årsresultatet for LUP 2020 og nye månedlige LUP-målinger

1-35-72-7-20

Resume

Der orienteres om resultaterne fra den Landsdækkende Undersøgelse for Patientoplevelser (LUP) 2020. LUP består af delundersøgelserne LUP Psykiatri, LUP Somatik, LUP Fødende og LUP Akutmodtagelse.

Resultaterne for de nationale nøglespørgsmål i LUP Psykiatri 2020 viser, at for hver af de to patientgrupper i børne- og ungdomspsykiatrien (ambulante og indlagte) ligger Region Midtjylland over landsresultaterne på et enkelt af de nationale nøglespørgsmål, men generelt er billedet gennemsnitligt og med en tendens til under gennemsnittet for voksne indlagte og ambulante patienter samt pårørende til ambulante i Børne- og ungdomspsykiatrien. I forhold til landsresultatet på de nationale nøglespørgsmål i de tre delundersøgelser på det somatiske område ligger Region Midtjylland over landsresultaterne på langt størstedelen af de nationale nøglespørgsmål for de tre patienttyper i LUP Somatik.

I LUP Akutmodtagelse er billedet lidt mere gennemsnitligt og med en tendens til under gennemsnittet for patientgruppen, der behandles på akutklinikkerne. I LUP Fødende er tre af de 12 spørgsmål over landsgennemsnittet.

Herudover orienteres om, at der fra december 2020 er igangsat pilotprojekter med månedlige målinger sideløbende med ordinære årlige målinger i 2020 og 2021.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om årsresultatet for LUP Psykiatri, LUP Somatik, LUP Akutmodtagelse og LUP Fødende 2020 tages til efterretning, og

at orienteringen om de fremadrettede månedlige målinger af patienttilfredsheden tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP) består af delundersøgelserne LUP Psykiatri, LUP Somatik, LUP Akutmodtagelse og LUP Fødende. Årsresultatet for LUP 2020 blev offentliggjort den 17. marts 2021.

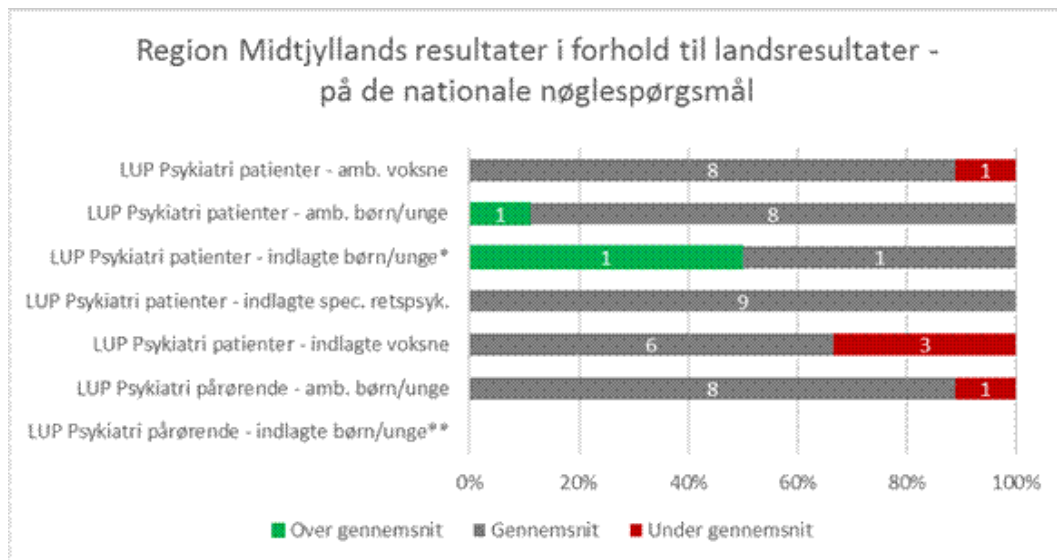
De vedlagte bilag giver et samlet overblik over de nationale resultater for 2020 for henholdsvis det psykiatriske område og de tre delundersøgelser på det somatiske område for de udvalgte nationale nøglespørgsmål. Herudover er der vedlagt bilag, der indeholder tilsvarende oversigter for Region Midtjyllands resultater på de samme nationale nøglespørgsmål.

Resultater på det psykiatriske område

Figur 1 viser en oversigt over Region Midtjyllands placering i forhold til landsresultatet på de nationale nøglespørgsmål for patient- og pårørendegrupperne i delundersøgelsen på det psykiatriske område.

For hver af de to patientgrupper i Børne- og ungdomspsykiatrien i LUP Psykiatri ligger Region Midtjylland over landsresultaterne på et enkelt af de nationale nøglespørgsmål, men generelt er billedet gennemsnitligt og med en tendens til under gennemsnittet for voksne indlagte og ambulante patienter samt pårørende til ambulante i Børne- og ungdomspsykiatrien.

Figur 1. Region Midtjylland i forhold til landsresultater

Note: Der er opgjort signifikante statistiske forskelle på Region Midtjyllands resultatet i forhold til landsgennemsnittet.

* På grund af få besvarelser er det ikke muligt at regne signifikans i forhold til landsgennemsnittet på alle spørgsmålene.

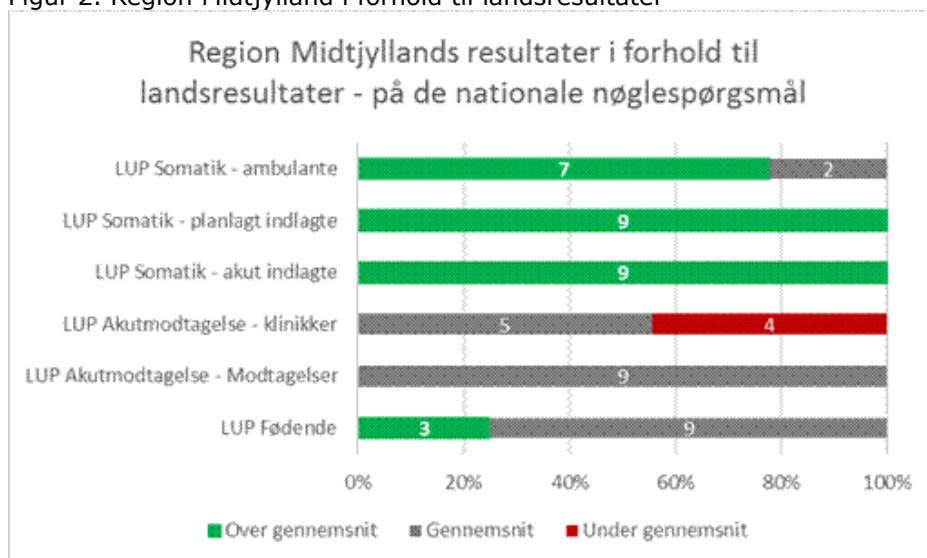
** På grund af få besvarelser er det ikke muligt at regne signifikans i forhold til landsgennemsnittet på spørgsmålene.

Resultater på det somatiske område

Figur 2 viser en oversigt over Region Midtjyllands placering i forhold til landsresultatet på de nationale nøglespørgsmål for patienttyperne i de tre delundersøgelser på det somatiske område. Der er opgjort på signifikante statistiske forskelle på Region Midtjyllands resultatet i forhold til landsgennemsnittet.

På de tre patientgrupper i LUP Somatik ligger Region Midtjylland over landsresultaterne på langt størstedelen af de nationale nøglespørgsmål. I LUP Akutmodtagelse er billedet lidt mere gennemsnitligt og med en tendens til under gennemsnittet for patientgruppen, der behandles på akutklinikkerne. I LUP Fødende er tre af de 12 spørgsmål signifikant over landsgennemsnittet.

Figur 2. Region Midtjylland i forhold til landsresultater

Note: Der er opgjort signifikante statistiske forskelle på Region Midtjyllands resultatet i forhold til landsgennemsnittet.

Generelt om LUP 2020

Som led i udviklingen af Fremtidens LUP er der fra LUP 2020 udvalgt et mindre antal nationale nøglespørgsmål, der afdækker de centrale områder af den patientoplevede kvalitet, og som i videst mulig omfang går på tværs af de fire delundersøgelser. For henholdsvis LUP Psykiatri, LUP Somatik og LUP Akutmodtagelse er der udvalgt ni nationale nøglespørgsmål, hvor fem af spørgsmålene er ens på tværs af de tre delundersøgelser – herunder de to spørgsmål, der indgår i de nationale mål for sundhedsvæsenet og Region Midtjyllands målbillede omkring patientoplevet inddragelse og patienttilfredshed alt i alt. For LUP Fødende er der udvalgt 12 nationale nøglespørgsmål, der er mere specifikke til graviditets-, fødsels- og barselsforløbet. Her går to spørgsmål igen i forhold til de øvrige delundersøgelser, da det er spørgsmål, der omhandler den patientoplevede inddragelse og patienttilfredshed alt i alt.

Resultaterne er løbende sendt til hospitaler/afdelinger efter resultaterne var udarbejdet for de enkelte patient- og pårørendegrupper fra 9. december 2020 til 24. februar 2021.

Resultaterne er i øvrigt tilgængelige via følgende links:

Psykiatriundersøgelserne: www.psykiatriundersogelser.dk,

Afsnitsrapporter for LUP Somatik: <https://www.defactum.dk/om-DEFACTUM/projektsite/lup-somatik/2020/>, og

Øvrige rapporter for de tre delundersøgelser i somatikken: www.patientoplevelser.dk/lup.

Månedlige målinger i LUP

Den Landsdækkende Undersøgelse af Patientoplevelser (LUP) har indtil 2020 været en årlig landsdækkende spørgeskemaundersøgelse af patientoplevelser, men der er fra december 2020 igangsat pilotprojekter med månedlige målinger sideløbende med ordinære årlige målinger i 2020 og 2021. De månedlige målinger er en ren elektronisk spørgeskemaundersøgelse af patienternes oplevelser for de fire delundersøgelser (i psykiatrien er det i første omgang alene voksne patienter). Hver måned udsendes digitale breve til patienter, der i den foregående måned har haft en kontakt. Formålet er at kunne følge udviklingen i patienternes oplevelser på månedsbasis og give mulighed for at følge, hvordan igangsatte forbedringsindsatser påvirker patienternes oplevelser. Patienter uden en digital postkasse indgår i udgangspunktet ikke i de månedlige målinger. Region Midtjylland deltager i pilotundersøgelserne med alle hospitaler og psykiatrien.

Der indgår i de månedlige målinger både de nationale nøglespørgsmål og mulighed for regionale og lokale hospitals-/afdelings-specifikke spørgsmål. Det forventes, at patientgrupperne fra pilotundersøgelserne overgår fuldstændig til månedlige målinger, når pilotundersøgelserne og LUP 2021 er afsluttet. Derefter bliver de nationale nøglespørgsmål de eneste obligatoriske spørgsmål, der stilles på tværs af alle regioner og hospitaler hver måned. Nøglespørgsmålene er som nævnt allerede integreret med de øvrige spørgsmål i spørgeskemaerne fra 2020 for at sikre kontinuitet i målingerne. Fra 2022 vil der ske en opsamling af de månedlige målinger i et årsresultat på tværs af landet i en årsrapport.

Resultaterne fra de månedlige målinger i Region Midtjylland bliver formidlet for hospitals-, afdelings- og afsnitsniveau via BI-portalens løbende i takt med, at de enkelte måneders dataindsamlinger lukkes.

Igangsættelsen af de månedlige målinger af patientoplevelserne betyder, at opfølgningen på målbilledet i Region Midtjylland fra 3. kvartal 2021 vil have månedlige målepunkter frem for alene årlige, som er tilfældet p.t.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at orienteringen om årsresultatet for LUP Psykiatri, LUP Somatik, LUP Akutmodtagelse og LUP Fødende 2020 tages til efterretning, og

at orienteringen om de fremadrettede månedlige målinger af patienttilfredsheden tages til efterretning.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

LUP Psykiatri 2020 - nationale resultater

LUP Somatik, LUP Akutmodtagelse og LUP Fødende 2020 - nationale resultater

LUP Psykiatri 2020 - Region Midtjyllands resultater

LUP Somatik, LUP Akutmodtagelse og LUP Fødende 2020 - Region Midtjyllands resultater

Punkt 12: Status på målbilledet for sundhedsområdet

1-40-72-2-14

Resume

Opfølgningen på målbilledet for sundhedsområdet giver regionsrådet et overblik over resultater for indikatorerne i målbilledet, som i denne sammenhæng er suppleret med hospitalernes ledelsesberetninger.

Direktionen indstiller,

at status for målbilledets indikatorer tages til efterretning, og

at hospitalernes ledelsesberetninger tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Det regionale målbillede for sundhedsområdet består af en overordnet vision om "Et sundhedsvæsen på patientens præmisser", tre strategispor og otte mål. De enkelte mål er konkretiseret i en række indikatorer. Målbilledet sætter rammerne for arbejdet med de nationale mål for sundhedsområdet og skal sikre, at relevant aktivitet, god økonomi og høj kvalitet sammentænkes, så der opnås mest mulig sundhed for de ressourcer, der er til rådighed. Regionens målbillede angiver dermed den retning, regionen ønsker at styre sundhedsvæsenet efter. I opfølgningen på målbilledet vises udviklingen på indikatorerne for regionen samlet set og for de enkelte hospitalsenheder.

Data opgøres til og med 1. kvartal 2021. Resultaterne er betydeligt påvirket af COVID-pandemien, især 2. og 4. kvartal 2020, hvor der på næsten alle områder har været et markant fald i aktiviteten. Tallene for perioden med COVID bør fortolkes varsomt og med afsæt i den aktuelle situation på hospitalerne.

Som led i opfølgningen på målbilledet udpeges der hvert andet år et antal fokusindikatorer, som følges særlig tæt, både lokalt på de enkelte hospitaler, i relevante ledelsesfora og i regionsrådet. Fokusindikatorer gældende for 2021-2022 blev besluttet på regionsrådsmødet i januar 2021. Der forventes tydelige forbedringer på de udvalgte indikatorer.

Nedenfor gives en status på de udvalgte fokusindikatorer, som er gældende i 2021:

Forebyggelige indlæggelser

Antallet af forebyggelige indlæggelser var kraftigt faldende i 2020. Faldet i forebyggelige indlæggelser sker stort set udelukkende inden for gruppen af patienter, der indlægges med influenza, som ikke har været ret udbredt i 2020. Dette hænger blandt andet sammen med nedlukningen af samfundet i forbindelse med Corona-pandemien. Dertil kommer, at en større del af den ældre befolkning er vaccineret mod influenza end i de tidligere år. Bemærk, at forebyggelige indlæggelser ikke inkluderer indlæggelser som følge af Corona. Patienter med COVID-lignende symptomer, der indlægges med diagnosen obs. COVID, indgår derfor ikke som forebyggelige indlæggelser.

Akutte genindlæggelser

Andelen af genindlæggelser har været relativt stabil i den seneste periode, både for hele regionen og på hospitalsniveau. På de somatiske hospitaler ligger andelen stabilt omkring 10-15 %. I psykiatrien er der en væsentligt højere andel af genindlæggelser, men psykiatrien arbejder systematisk på at få nedbragt antallet af genindlæggelser. Det skal bemærkes, at genindlæggelser i psykiatrien i nogle tilfælde vil være en del af et hensigtsmæssigt behandlingsforløb. Aarhus Universitetshospital har altid haft den laveste frekvens af genindlæggelser i regionen, men dette hænger blandt andet sammen med sammensætningen af patienter på de somatiske hospitaler, hvor Aarhus Universitetshospital varetager mange højt specialiserede funktioner, hvor der typisk er færre genindlæggelser.

Der er efter anmodning fra psykiatri- og socialudvalget vedlagt en kommuneopdelt oversigt over genindlæggelser i psykiatrien.

Bæltefiksering

Antallet af unikke patienter, der bæltefikseres, har stabiliseret sig i anden halvdel af 2020 efter en periode med stigning. Det samme gælder i 1. kvartal 2021, hvor 96 unikke patienter blev bæltefikseret en eller flere gange. Dette er væsentligt lavere end i sammenligningsperioden fra 2011-2013, hvor 145 patienter blev bæltefikseret pr. kvartal.

Psykiatrien har arbejdet dedikeret med forebyggelse af tvang over de seneste år. Psykiatrien er ikke i mål med den nationale 2020-målsætning om halvering af andelen af patienter, som bæltefikseres, men brugen af bæltefikseringer er reduceret mærkbart til stor gavn for patienterne. Antallet af unikke patienter, som bæltefikseres årligt, er reduceret fra 449 til 304 patienter, svarende til 32,3 % færre. Samtidig er tvang i forhold til børn og unge reduceret markant, og brugen af langvarige fikseringer er mere end halveret. Psykiatrien har et stærkt ønske om at

reducere brugen af tvang yderligere og har derfor valgt at prioritere denne opgave ledelsesmæssigt i 2021. Det har været særdeles virksomt at styrke patientsamarbejdet under indlæggelse, men der er samtidig en øget bevidsthed om at forebyggelse af tvang kræver et styrket tværsektorielt samarbejde omkring det enkelte patientforløb, herunder samarbejdet med kommuner, bosteder og egen læge m.fl.

Der er efter anmodning fra psykiatri- og socialudvalget vedlagt en oversigt over udviklingen i den samlede tvang i Region Midtjylland i perioden.

Kliniske Kvalitetsdatabaser

Fra de Kliniske Kvalitetsdatabaser er der udpeget fokusindikatorer fra Tværfagligt Register for Hoftenære Lårbensbrud:

De udvalgte fokusindikatorer måler, om patienter med hofteært lårbensbrud hurtigt ses af en speciallæge, om patientgruppen mobiliseres indenfor 24 timer efter operationen samt patienternes overlevelse 30 dage efter operation. Resultaterne fra databasen viser, at 83 % af patienterne med hofteære lårbensbrud bliver set af en speciallæge inden for fire timer med henblik på at optimere patienten bedst muligt forud for operation. Dette er udtryk for en positiv udvikling i de seneste måneder. Når det gælder mobilisering efter operation, blev 81 % af patienterne mobiliseret indenfor 24 timer i 1. kvartal 2021. Mobilisering sker, når patienten, selvstændigt eller assisteret, er ude af sengen til siddende stilling, stående stilling eller gang. Den faglige standard er for de to omtalte indikatorer fastsat til 90 %. Den sidste indikator viser, at 88 % af patienterne er i live 30 dage efter deres hofteoperation.

Der er arbejdet med indikatorerne i regi af det nationale lærings- og kvalitetsteam (LKT) for hofteære frakturer, som er afsluttet ultimo 2020. Konklusionen i den afsluttende rapport er blandt andet, at der siden starten på projektet er sket en mindre forbedring af 30-dages overlevelsen efter hoftebrud, men målet om at nedbringe mortaliteten med 20 % er endnu ikke opfyldt. Procesindikatoren for tidlig mobilisering viser også en forbedring af resultatet sammenlignet med perioden før der blev nedsat et LKT for hofteære lårbensbrud.

Udredningsret

I perioden op til COVID-pandemien lå tallene for den korrigerede udredningsret stabilt omkring 80 %. Som følge af COVID-nedlukningen på de somatiske hospitaler, blev det besluttet at suspendere patientrettighederne vedrørende udredningsret i 2020 og starten af 2021. I denne periode er både ventende og nyhenviste patienter blevet prioriteret ud fra sygdommens alvorlighed og ikke efter, hvornår de er henvist. Dette er forklaringen på udviklingen i løbet af 2020, hvor andelen af patienter, der udredes eller modtager en relevant udredningsplan inden for 30 dage, er faldet til omkring 60-70 % i Region Midtjylland. Patientrettighederne vedrørende udredningsret og behandlingsgaranti er genindført fra den 1. marts 2021.

I psykiatrien blev patientrettighederne genindført fra den 1. september 2020, og der har været en højere andel af patientforløb, der overholder den korrigerede udredningsret i perioden. I 1. kvartal 2021 er det dog faldet, så den korrigerede udredningsret overholdes for 74 % af patienterne.

Kræftpakker

I den seneste periode har der været et relativt højt og stabilt niveau i andelen af patientforløb, som overholder forløbstiderne. I 1. kvartal 2021 ligger målopfyldelsen på 88 %. Det skal dog bemærkes, at der vil være lange forløb, som endnu ikke er færdigregistreret. Målopfyldelsen vil derfor erfaringsmæssigt falde lidt, efterhånden som alle forløb inkluderes. Direktionen fortsætter med at holde faste taskforcemøder med hospitalerne for at fastholde målopfyldelsen på et stabilt niveau. På møderne er der fokus på bryst- og lungekræft, som er de områder, hvor udfordringerne er størst. Efter aftale i taskforce er der blandt andet taget initiativ til en ny, tværgående organisering af arbejdet med lungekræft i Region Midtjylland.

Patientinddragelse

Region Midtjylland er kommet langt med ambitionen om en større patientinddragelse. I 2020 er der igen gennemført en stor undersøgelse af patientoplevelser (LUP), og målbilledet indeholder derfor nye tal for patienttilfredshed og -inddragelse i Region Midtjylland. Andelen af patienter, som føler sig inddraget i behandlingen, har været stigende i perioden mellem 2014 og 2020. Det gælder på alle hospitaler, hvilket må ses som udtryk for, at langt de fleste patienter føler sig inddraget i deres behandling.

Bemærk, at LUP-undersøgelsen ikke blev gennemført i 2019 som følge af overgangen til LPR3. I 2021 er der kommet løbende LUP-undersøgelser med månedlige resultater. Fra næstekommande opfølgning på målbilledet vil der derfor indgå løbende data for patientinddragelse- og tilfredshed. at hospitalernes ledelsesberetninger tages til efterretning.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at status for målbilledets indikatorer tages til efterretning, og

at hospitalernes ledelsesberetninger tages til efterretning.

Psykiatri- og socialudvalget bemærker, at en ny vejledning til psykiatriloven fra efteråret 2020 medfører en stigning i den registrerede tvang, herunder bæltefikseringer, uden, at der er sket en ændring i den kliniske praksis. Det betyder, at det er svært at sammenligne tallene på tværs af denne dato.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Ledelsesberetninger, målbillede 1. kvartal 2021

Genindlæggelser i psykiatrien, kommunefordelt, 1. kvartal 2021

Udvikling i brugen af tvangsforanstaltninger pr. 1. kvartal 2021

Målbillede, politisk opfølgning 1. kvartal 2021

Punkt 13: Status på målbilledet for socialområdet

1-30-76-12-17

Resume

I opfølgningen på målbilledet på socialområdet gives et overblik over resultater for indikatorerne i målbilledet for det regionale socialområde. Målbilledet er denne gang suppleret med en ledelsesberetning fra Socialområdet i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at status på målbilledets indikatorer tages til efterretning, og

at Socialområdets ledelsesberetning tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Målbilledet på socialområdet er et styrings- og dialogredskab, der udstikker den overordnede vision og de underliggende strategispør og mål for socialområdet i Region Midtjylland. Målbilledet er rammen for en flerårig planlægning af de socialfaglige indsatser på området.

Den overordnede vision i målbilledet udtrykker ønsket om at støtte den enkelte borger til en tilværelse som aktiv medborger. Socialområdet er til for den enkelte borger, og målet er at møde og støtte borgeren til en aktiv tilværelse med udgangspunkt i den enkelte borgers forudsætninger og ressourcer. Denne vision udmøntes i tre delstrategier og syv mål. Med henblik på afrapportering på målbilledet er der udviklet målintikatorer, som konkretiserer målene heri.

Målbillederapporten baserer sig på i alt 13 indikatorer. Der er aktuelt indikatorer på fem af målbilledets i alt syv mål, mens der for målene Udvikling for borgeren samt Borgeroplevet tilfredshed i dag ikke er indikatorer. Indikatorer herfor er under udvikling og vil forventeligt blive indarbejdet i løbet af 2021. Som der tidligere er orienteret om, arbejder Socialområdet i Region Midtjylland på at udvikle nye indikatorer til målbilledet. Det er således forventningen, at der i 2. halvår 2021 vil blive præsenteret forslag til en række nye indikatorer.

Dataene i målbilledet stammer fra en række forskellige kilder og databaser, som er nærmere præsenteret i rapporten. For alle indikatorer vises niveauet for det samlede socialområde. Dog er der enkelte indikatorer, hvor samtlige specialområder ikke indgår. Det er tilfældet, hvis indikatoren ikke er relevant for alle specialområder. Det vil variere, hvor ofte data for de enkelte indikatorer genereres og opdateres. Det kan være månedligt, kvartalsvist eller årligt. For de indikatorer, hvor der udelukkende er årsdata, vil det samme tal på tværs af de kvartalsvise afrapporteringer blive vist.

I Ledelsesberetningen redegøres for de indikatorer, som er relevante at belyse overfor regionsrådet.

Målbilledet for 1. kvartal 2021

Dette afsnit vil udelukkende kommentere på de indikatorer, hvor der siden sidste afrapportering er sket en opdatering af data. Således kommenteres indikatorer baseret på årsdata ikke. Kommenteringen af indikatorerne er struktureret efter målene i socialområdets målbilled. De mål, hvor der aktuelt ingen indikatorer er, eller hvor der blot er indikatorer baseret på årsdata, fremgår ikke.

Høj faglighed i indsatsen

For Andel faglært pædagogisk personale ses en mindre stigende tendens i udviklingen, omend andelen af faglærte for begge indikatorer har ligget overordnet stabilt de seneste 24 måneder. For gruppen af ufaglært pædagogisk personale gør det sig gældende, at de ikke har en uddannelse, der berettiger dem til at blive ansat på en overenskomst for socialpædagogisk personale, men er ansat på en overenskomst for omsorgspersonale. De ufaglærte kan dog godt have en anden uddannelse, f.eks. som lærer, akademiker inden for bl.a. sociologi og pædagogik, bachelor i medicin, kok, politibetjent, bygningsmaler og tømrer. Inden for det ufaglærte personale er det dog ikke p.t. muligt at opgøre den præcise faglige baggrund for medarbejderne.

Andel faglært sundhedspersonale har ligget stabilt over de seneste 24 måneder.

Socialområdet varetager pt. 17 VISO leverandøropgaver for Socialstyrelsen. Det forventes ikke, at der afsluttes nye udbudsrunder i løbet af 2021, og antallet af opgaver forventes derfor ikke at ændre sig i løbet af 2021.

Høj sikkerhed

For dette mål er indikatoren Antal ikke forhåndsgodkendte magtanvendelser. I sidste halvdel af 2020 oplevede socialområdet en stigning i magtanvendelser, som især kunne henledes til enkelte nye borgere. Tendensen for 1.

kvartal 2021 er dog, at de høje tal, der blev observeret i slutningen af 2020, er faldet igen. Endnu dog ikke helt ned til samme niveau som i starten af 2020.

Antallet af magtanvendelser kan stige i forbindelse med ankomst af en ny borger af forskellige årsager. Der kan f.eks. opstå udfordringer i allerede etablerede fællesskaber, når en ny borger ankommer, ligesom personale og borger skal opbygge nye relationer. Det er således en meget vigtig del af det pædagogiske arbejde for medarbejderne at forebygge, at der opstår farlige/uhensigtsmæssige situationer. Det arbejde omhandler bl.a. opbygning af en god relation til borgeren. Derfor er der ekstra opmærksomhed på nye borgere i et tilbud, hvor den relation endnu ikke er opbygget.

Magtanvendelser kan være nødvendige – f.eks. hvis borgeren er til fare for sig selv eller andre. Et eksempel er borgere, som direkte forsøger selvmord – nogle gange på måder som også vil gøre fysisk skade på andre (enten medarbejdere, andre borgere på botilbuddet eller borgere i det omliggende samfund). Her må medarbejderne gribe til magtanvendelser (ofte mange på den samme dag/situation) for at forhindre ulykken i at ske. Når der alligevel opstår en farlig/uhensigtsmæssige situation bruges akutte magtanvendelser som sidste udvej for at forhindre en ulykke. Farlige situationer kan f.eks. være en borger, der forsøger at springe ud foran et tog, eller forsøger selvmord på sit værelse. Det gælder også for situationer, der ikke direkte er selvmordsforsøg, men som alligevel kan være til fare for borgeren eller andre.

Der er stort ledelsesmæssig fokus i Socialområdet i Region Midtjylland på forebyggelse af magtanvendelser. Indsatsen er nærmere beskrevet i forbindelse med præsentationen af målbilledet for 4. kvartal 2020. Denne indsats vil fortsætte i 2021.

God økonomi og relevant aktivitet

I 2020 har belægningen i de første 6 måneder været stabil, men fra juni og frem har Socialområdet oplevet et mindre fald i belægningen. I 1. kvartal 2021 har tendensen været opadgående, og forbruget af døgnpladser og belægningen er i marts 2021 tilbage på niveau med 1. kvartal 2020. På indikatoren Forventet årsresultat fremgår det, at der forventes et resultat for 2021 på 20 mio. kr. inklusive akkumuleret overskud fra 2020 på 36,1 mio. kr. Efterspørgslen har været stigende i 1. kvartal af 2021.

Indikatoren Samlet sygefravær har været stabil med de udsving, der normalt opleves vedrørende sygefravær. I forhold til Andel Vikartimer ses der overordnet et fald. Det vurderes, at det i nogen grad er påvirket af COVID-19 og de afledte effekter i forhold til begrænsningen i brug af skiftende personale på afdelingerne. Der ses dog en stor stigning i juli måned i lighed med tidligere år, mens tendensen efter sommer har været nedadgående. Denne tendens er fortsat i 1. kvartal 2021.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget indstiller til forretningsudvalget,

at status på målbilledets indikatorer tages til efterretning, og

at Socialområdets ledelsesberetning tages til efterretning.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Målbillede Socialområdet - 1. kvartal 2021

Ledelsesberetning Socialområdet - 1. kvartal 2021

Punkt 14: Løbende orientering om diverse emner i forbindelse med COVID-19 #

1-31-72-274-20

Resume

Psykiatri og socialudvalget får løbende en status på forskellige emner i relation til Covid-19 for så vidt angår Psykiatrien i Region Midtjylland og Socialområdet i Region Midtjylland.

Direktionen indstiller,

at orienteringen om COVID-19 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Psykiatri- og socialudvalget får på sine møder en løbende status på emner i relation til Covid-19-håndteringen og emner afledt af Covid-19-håndteringen i forhold til Psykiatrien i Region Midtjylland og Socialområdet i Region Midtjylland.

Der er vedlagt et statusnotat om den aktuelle status på Covid-19 i relation til Psykiatrien og Socialområdet.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget tog orienteringen om COVID-19 til efterretning.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Orientering om status på Covid-19

Punkt 15: Forberedelse af møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg #

1-00-1-21

Resume

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Direktionen indstiller,

at emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg drøftes.

Sagsfremstilling

Drøftelse af emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Der var senest møder i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg den 22. april 2021 (referat er vedlagt) og den 27. maj 2021. Næste møde er den 9. september 2021.

Beslutning

Psykiatri- og socialudvalget drøftede emner til møderne i Danske Regioners Psykiatri- og Socialudvalg.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Punkt 16: Gensidig orientering #

1-00-1-21

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

Psykiatri- og socialudvalgets årshjul samt mødeplan for 2021 er vedlagt.

Beslutning

Administrationen orienterede om status på FUT-projektet (fælles udrykningsteams med politiet).

Administrationen orienterede om status på arbejdet med akutkonceptet for psykiatriske patienter.

Administrationen orienterede om en række kommende retssager.

Administrationen orienterede om status på tilsyn på Socialområdet i Region Midtjylland.

Signe Lund Jensen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Bilag

Årshjul for psykiatri- og socialudvalget

Mødeplan for psykiatri- og socialudvalget